

Direktoratet for mineralforvaltning

med Bergmesteren for Svalbard

Kopi til:

Drammen kommune
Engene 1
3008 DRAMMEN

Dato: 07.03.2023
Vår ref: 21/04993-5
Deres ref: PLAN-20/03047-321

Uttalelse med innsigelse til høring og offentlig ettersyn av kommuneplanens arealdel 2023–2035 for Drammen kommune

POST- OG BESØKSADRESSE

Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00

E-POST post@dirmin.no

WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883

SWIFT DNBANOKK

IBAN NO5376940505883

ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR

TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 20. januar 2023.

DMF sin myndighet

DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnyttning av mineralske ressurser. DMF skal bidra til økt verdiskaping gjennom å legge til rette for en langsiktig ressurstilgang basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i saker etter plan- og bygningsloven¹. Berørt statlig organ kan fremme innsigelse ved spørsmål som er av nasjonal eller vesentlig regional betydning, eller som av andre grunner er av vesentlig betydning for vedkommende organs saksområde².

Utnyttning av mineralressurser kan også ha en viktig samfunnsøkonomisk betydning, og tilgang på mineraler kan ha stor betydning i fremtiden. Forhold som legger hinder for realisering av uttak som er tildelt driftskonsesjon etter mineralloven, vurderes derfor å falle innenfor DMF sin myndighet til å fremme innsigelse. Det kan også fremmes innsigelse på det grunnlag at en konsekvensutredning ikke er tilfredsstillende dersom dette vil kunne få følger for de interesser vedkommende myndighet skal ivareta.

Sentrale mål i mineralforvaltningen er å sikre tilgangen til mineralressursene i framtida og å hindre at viktige forekomster gjøres utilgjengelig av arealbruk som utelukker framtidig utnyttelse.

Om planen

Drammen kommune er fra 2020 en ny kommune bestående av tidligere kommunene Svelvik, Nedre Eiker og Drammen. Det utarbeides ny kommuneplan som sammenstiller kommuneplanene fra de tidligere kommunene, og innarbeider felles mål og arealstrategi for hele den nye kommunen.

¹ Jf. plan- og bygningsloven § 1-4 og mineralloven

² Jf. plan- og bygningsloven § 5-4

De arealpolitiske prinsippene fra kommuneplanens samfunnsdel er hovedrammen for tema som er omtalt og vurdert i planen:

- Samordnet areal- og transportplanlegging og samferdsel
- Utvikling av bysentrum, tettsteder og kommunedeler
- Bolig og boligbygging
- Næringsutvikling og næringsarealer
- Grøntarealer og natur

I tillegg har Drammen kommune et mål om å bli Norges grønneste kommune, med et fokus på blant annet sirkulær økonomi.

Uttalelse med innsigelse fra DMF

I følge Prop.1 s (2022-2023) har Norge betydelige mineralressurser, og regjeringen vil legge til rette for økt verdiskaping og bærekraftig vekst i mineralnæringen. Satsing på kartlegging av mineraler og en effektiv og god ressursforvaltning, der også plan- og bygningsloven er nevnt som viktige rammebetingelser for næringen.

DMF ga uttalelse til oppstart og høring av planprogram, datert 13.09.2021. Her pekte vi på at Drammen kommune hadde en rekke registrerte mineralforekomster, uttak og utvinningsrettigheter. Vi ga også råd om bruk av datasett for kartgrunnlag, gjenbruk av overskuddsmasser, arealformål og hensynssoner. Krav om vurderinger knyttet til mineralressurser i planbestemmelsene, mineralressurser som et tema i konsekvensutredningen, og hensyn knyttet til klima- og miljøperspektiv måtte også framgå av planen.

Innsigelse

DMF fremmer med hjemmel i plan- og bygningslovens §5-4 innsigelse til kommuneplanens arealdel 2023-2035 for Drammen kommune, på grunnlag av at det ikke tilstrekkelig ivaretar mineralressurser av nasjonal betydning, der det foreligger plan og tillatelse til uttak. Innsigelsen knytter seg også til mangelfull konsekvensutredning av mineralressurser.

Innsigelsen fremmes til felt NÆ1 i plankartet. DMF vurderer at plankart, gjennom arealformål «næring» sammen med bestemmelsene i punkt 14.4 åpner opp for at det kan tillates etablering av næringsvirksomhet på mineralforekomst som Norges geologiske undersøkelse (NGU) har vurdert til å ha nasjonal betydning som byggeråstoff. Innsigelsen knytter seg også til at mineralressurser er mangelfullt vurdert til arealendringen i nr. 43 i konsekvensutredningen.

Arealendringen berører pukkeforekomsten Juve pukkeverk Svelvik³, der det er et uttak i drift. Uttaket fikk tildelt konsesjon av DMF 24.05.2022. Konsekvensutredningen identifiserer ikke at, eller hvordan, en endret arealbruk påvirker den viktige mineralforekomsten eller driften av uttaket. Konsekvensutredningen blir derfor mangelfull, og arealendringen ivaretar ikke tilgangen til forekomsten.

³ Juve pukkeverk Svelvik:

https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visGrusPukkDeponiOmr.php?objid=97894

Det er svært uheldig at det åpnes opp for næringsvirksomhet hvor det er nasjonalt viktige forekomster og uttak i drift uten at konsekvenser for den eksisterende mineralvirksomheten er vurdert. For å sikre at det ikke tillates tiltak som begrenser tilgjengeligheten til ressursene, bør areal med viktige forekomster og der det skal drives uttak avsettes til formål råstoffutvinning med tilhørende bestemmelser. Det bør også vurderes hva som er uttakets nåværende og planlagt fremtidig arealbruk som ivaretar tilgangen til ressursene.

Som de nasjonale forventningene legger vekt på, omfatter forvaltningen av mineralressurser ikke bare å avsette nye områder for råstoffutvinning. Det innebærer også å sikre tilgjengelighet til gode mineralforekomster for fremtiden og kommende generasjoner. Mineralske ressurser er ikke-fornybare naturressurser som kun kan tas ut der de naturlig forekommer. DMF vurderer at tilrettelegging for næringsvirksomhet på nasjonalt viktige forekomster der det i dag er et aktivt uttak ikke er i tråd med regjeringens ønske om å legge til rette for vekst i mineralnæringen og føringer for ivaretagelse av mineralressurser gitt i *Nasjonale forventninger i regional og kommunal planlegging*.

Faglig råd til endring av arealformål fra råstoff til annen type bebyggelse og anlegg på Ryghkollen

DMF vurderer at bruk av arealformålet «annen type bebyggelse og anlegg» på områdene ABA2 på Ryghkollen er uheldig. Det er ifølge DMF sitt uttaksregister et masseuttak i drift; Ryghkollen, samt et påbegynt uttak; NOMAS masseuttak. Det er også registrert et uttak; Ryghkollen masseuttak syd (Styken grustak) i drift i et område avsatt til næring, som er videreført fra kommuneplanens arealdel 2015-2026.

Konsekvensutredningen har ikke tatt med noen vurdering av mineralske ressurser under redegjørelsen for området. Det er registrert en sand- og grusforekomst i dette området. Forekomsten er vurdert av NGU til å være lokal viktig og kommunens største grusressurs. Det er uheldig om det tilrettelegges for næring og bygg- og anlegg som ikke er forenelig med drift av masseuttak i området, og utnyttelse av sand- og grusressursen som er igjen i områdene. DMF vurderer det også som mangelfullt at endringen fra råstoff til annen type bebyggelse og anlegg ikke er vurdert som en del av konsekvensutredningen.

DMF sitt planfaglige råd er at der det er uttak i drift, konkrete planer for etablering av uttak eller utvidelse av uttak, settes av til råstoffutvinning i arealdelen.

Merknad til planbeskrivelsen

Planforslaget viser til at kommunen har et stort fokus på sirkulær økonomi, der overskuddsmasser skal gjenvinnes, og masser som ikke kan brukes skal deponeres forsvarlig.

Kommunen har få masseuttak, noe som stiller et høyere krav til utnyttelse av de massene de har. Det er utarbeidet en egen rapport om massehåndtering som vedlegg til kommuneplanen. Rapporten påpeker også at Drammen ikke er selvforsynt med byggeråstoff og at de fleste uttakene ligger utenfor Drammen kommune, noe som krever samarbeid i regionen og behov får å kunne gjenvinne overskuddsmasser fra store utbyggingsprosjekter.

DMF synes derfor det er positivt at kommunen har et fokus på mottak og bruk av overskuddsmasser og prøver å gjenbruke disse i nærliggende prosjekter. Dette er god ressursforvaltning.

Drammen har også en rekke forekomster av sand og grus, malm, industrimineral og naturstein, men kommunen har bare 3 aktive uttak i drift. Byggeråstoff er viktig for å kunne realisere kommunens utbyggingsplaner og infrastruktur. Vi viser i den forbindelse til vårt levetidskart for byggeråstoff på vår hjemmeside⁴ som sier at Drammen kommune har estimert tilgang på pukk og grus i en periode på 5-10 år.

Plankart

De registrerte uttakene i DMF sitt uttaksregister er i plankartet avsatt til næringsvirksomhet eller annen type bebyggelse og anlegg i plankartet. Disse uttakene har også driftskonsesjon, og DMF mener derfor det er uheldig å ikke avsette aktive uttak til råstoffutvinning i planen i tråd med faktisk bruk. Med tanke på at kommunen har tilgang på få uttak, er det viktig å ikke legge hindringer som vanskeliggjør for utnyttelse av massene i de uttakene som allerede fins i kommunen.

Planbestemmelser

Punkt 10.8.2 «Område med viktige mineral- og råstoff forekomster tillates ikke bebygget eller benyttet på en måte som vanskeliggjør framtidig råstoffutvinning jf. Kommunens DOK datasett». DMF anbefaler at kommunen tar bort jf. Kommunens DOK datasett fra planbestemmelsene. Etter DMF sitt syn er det uklart hva som ligger i kommunens DOK, og hvordan dette vil fungere i praksis.

DMF anbefaler at områder med viktige mineral- og råstoff forekomster vises med hensynssone H590, jf. plan- og bygningsloven §11-8 c) for å synliggjøre mineralressurser som kan være aktuelle for fremtidig utvinning, med tilhørende bestemmelser, i tråd med våre anbefalinger til varsel om oppstart.

Punkt 14.3.2 Felt ABA2 (Ryghkollen) tillates det utvikling av næringsarealer, samt uttak og mottak av masser. Her er det i dag to aktive uttak. DMF anbefaler at der det tas ut masse avsettes til råstoffutvinning med eventuell etterbruk som næring. Evt bør det settes inn en bestemmelse som sier at etter endt uttak kan det tillates næring. Det er uheldig om det legges til rette for næring som eventuelt vil hindre videre uttak i allerede aktive masseuttak eller båndlegge de mineralske ressursene i området.

Konsekvensutredning (KU)

- *Nr:104 Krokstadelva og Stenseth frå råstoffutvinning til masseuttak*

Et uttak som er avsluttet og som da ønskes å benytte som masseuttak som medfører at området kan brukes på nytt til fritidsformål. Det er registrert en lokal viktig pukkforekomst i området⁵. Denne er trolig utvinnet i forbindelse med masseuttaket,

⁴ Levetidskart for pukk og grus: <https://dirmin.no/tema/ressursforvaltning/levetidskart-byggerastoff>

⁵ Pukkforekomsten Steinkleiv: https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visGrusPukkDeponiOmr.php?objid=46618

men denne vurderingen bør framkomme i vurderingen under mineralske ressurser i kuen.

- Nr:111 Solbergelva, Solbergmoen og Åssiden fra LNF til bolig- og konsentrert småhusbebyggelse

I planområdet er det registrert en natursteinforeskomst av granitt; Solbergelva 1⁶. Denne må komme fram i kuen, og vurdering av hvordan arealendringen vil påvirke forekomsten.

- Nr:129 Vardåsen fra LNF til råstoff

Det er ingen registrerte mineralske forekomster i området, så det framstår derfor uklart hvorfor det ønskes at området avsettes til råstoffutvinning.

Kommunen bør legge NGU sine grus- og pukkdatabaser og mineralressursdatabaser, og til DMFs kartinnsyn som man finner på DMFs hjemmeside⁷ til grunn for planarbeidet og konsekvensanalysen.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

Vennlig hilsen

Dragana Beric Skjøstad
seksjonssjef

Kristine Bye
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Kristine Bye

Mottakere:

Statsforvalteren i Oslo og Viken Postboks 325 1502 MOSS

Kopi til:

Drammen kommune Engene 1 3008 DRAMMEN

⁶ Solbergelva 1 natursteinforeskomst:

https://geo.ngu.no/api/faktaark/mineralressurser/visImiNasOreOmr.php?objid=15389&p_spraak=N

⁷ DMFs kartinnsyn: <https://minit.dirmin.no/kart/>